

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “КУРШАЦОВА ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 41030/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

29 листопада 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі “Куршацова проти України”

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Ж.-П. Коста, Голова,

п. И. Кабрал Баррето,

п. В. Буткевич,

пані А. Мулароні,

пані Е. Фура-Сендстрем,

п. Д. Йочієне,

п. Д. Поповіч, судді

та п. С. Найсміт, заступник секретаря секції,

після обговорення в нарадчій кімнаті 8 листопада 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою № 41030/02, поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі – Конвенція) громадянкою України Ольгою Рудольфівною Куршацовою (далі – заявниця) 15 жовтня 2002 року.
2. Уряд України (далі - Уряд) був представлений Уповноваженим - пані Валерією Лутковською.
3. 21 січня 2005 року Суд вирішив направити заяву на комунікацію з Урядом. Суд відповідно до п. 3 ст. 29 Конвенції вирішив, що прийнятність та суть скарги будуть розглядатись разом

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилась у 1954 році і проживає у місті Світловодськ, Кіровоградська область, Україна.
5. 1999 заявниця звернулась до Світловодського міського суду з позовом про стягнення заборгованості із заробітної плати з її колишнього роботодавця -державного підприємства ВАТ „Чисті метали”.
6. 2 листопада 1999 року суд присудив заявниці заборгованість із заробітної плати у сумі 970, 37¹грн. 18 листопада 1999 року державна виконавча служба відкрила виконавче провадження.
7. У лютому 2001 року за заявою заявниці 150,00 грн. із суми заборгованості за вищевказаним рішенням було перераховано на користь Міських тепломереж в рахунок погашення боргу заявниці за теплоенергію.

¹ Приблизно 160 ЄВРО

8. 25 квітня 2002 року Світловодський міський суд присудив заявниці компенсацію в розмірі 1 333,37² грн. за затримку у виконанні рішення від 2 листопада 1999 року. 20 червня 2002 року державна виконавча служба відкрила виконавче провадження.
9. Листом від 16 жовтня 2002 року виконавча служба повідомила заявницю про те, що рішення суду не можуть бути виконані в зв'язку з відсутністю коштів у боржника і що процедура примусового продажу майна, що належить боржнику, була зупинена у зв'язку з дією мораторію на примусову реалізацію майна, що належить державному підприємству, введеного Законом України від 26 листопада 2001 року.
10. 12 травня 2003 року виконавче провадження щодо стягнення з боржника було зупинено в зв'язку з порушенням провадження у справі про банкрутство боржника. 10 червня 2004 року Господарський суд Дніпропетровської області затвердив план санації боржника.
11. 11 березня 2005 року боржник здійснив поштовий переказ на ім'я заявниці в погашення заборгованості, присудженої рішеннями суду від 2 листопада 1999 року та 25 квітня 2002 року. Заявниця відмовилась отримати кошти та через 10 днів кошти були перераховані на розрахунковий рахунок державної виконавчої служби.
12. 31 березня 2005 року державна виконавча служба повідомила заявницю, що вона повинна надати реквізити її банківського рахунку, на який вони могли б перерахувати кошти.

II ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

13. Національне законодавство викладене у рішенні по справі „*Ромашов проти України*” (№ 67534/01 пп. 16-18, від 27 липня 2004 р.).

ПРАВО

14. Заявниця скаржилась на стверджувану неспроможність державних органів виконати рішення суду від 2 листопада 1999 року та 25 квітня 2002 року, винесені на її користь. Вона посилалась на п. 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Протоколу № 1, які передбачають таке:

п. 1 ст. 6

„Кожен при вирішенні спору щодо його цивільних прав і обов'язків (...) має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і неупередженим судом, встановленим законом. (...)”

ст. 1 Протоколу № 1

„Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

² приблизно 220 Євро

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів ...”

I ПРИЙНЯТІСТЬ

A. Попередні заперечення Уряду

1. Статус жертви заявниці

15. Уряд стверджував, що заявниця не може більше вважатися жертвою порушення Конвенції, оскільки вся сума заборгованості за рішеннями була їй перерахована, і питання коли отримати кошти залежало тільки від неї.
16. Заявниця пояснила, що вона відмовилась отримувати кошти в зв'язку з тим, що їй не запропонували компенсацію за затримку у виплаті.
17. Суд зауважує, що виконавче провадження формально ще не закінчено, хоча кошти були доступні заявниці ще 11 березня 2005 року. На думку Суду, Уряд не може нести відповідальність за невиконання рішень після цієї дати, оскільки заявниця сама відмовилась отримати кошти. Таким чином, Суд вважає, що заявниця не може більше вважатися жертвою невиконання як такого.
18. Проте, це запізне перерахування заборгованості за рішеннями суду не задовольняє скаргу заявниці на неналежну тривалість провадження, щодо якої державні органи не надали жодного пояснення або компенсації. Відповідно, Суд вважає, що заявниця досі може вважатися жертвою порушення прав, гарантованих пунктом 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Протоколу № 1, відносно періоду, протягом якого відповідні кошти їй доступні не були (див. рішення у справі „*Войтенко проти України*” від 29 червня 2004 року, № 18966/02, п. 35).

2. Невичерпання засобів національного захисту

19. Уряд стверджував, що заявниця не вичерпала національні засоби захисту відносно дій державної виконавчої служби та швидкості провадження. Уряд надав приклади з національної судової практики, відповідно до якої люди отримували компенсацію від державної виконавчої служби за затримки у виконавчому провадженні.
20. Заявниця не погодилася з цим твердженням.
21. Суд зауважує, що подібні зауваження вже були відхилені у ряді рішень Суду (див. рішення у справі „*Ромашов проти України*” від 27 липня 2004 року, № 67534/01, пп. 31-33). У таких справах Суд вирішував, що заявники є вільні від вичерпання засобів національного захисту, на які посилається Уряд. Національна судова практика, надана Урядом, не демонструє достатньо стійку систему, щоб переконати Суд дійти іншого висновку щодо ефективності національних засобів захисту у справах щодо невиконання судових рішень.

3. Висновок

22. За цих обставин Суд відхиляє попередні зауваження Уряду.

Б. Скарги заявниці

23. У світлі наданих сторонами зауважень Суд вважає, що скарга заявниці відповідно п. 1 ст. 6 Конвенції порушує серйозні питання факту та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду по суті. Суд не знаходить підстав для проголошення заяви неприйнятною. З тих же підстав скарга заявниці за ст. 1 Протоколу № 1 не може бути проголошена неприйнятною.

II. ЩОДО СУТІ

А. Скарги заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції

24. Уряд зауважував, що затримка у виконанні рішень була спричинена важким фінансовим станом боржника та провадженням щодо його банкрутства. Вони зауважили, що державна виконавча служба здійснили всі необхідні дії для виконання рішень. Відповідно, державна виконавча служба не може нести відповідальність за затримки у виконанні. Уряд стверджував, що пункт 1 статті 6 Конвенції порушено не було, оскільки присуджені судом кошти були надані заявниці.
25. Заявниця не надала додаткових аргументів до її початкової скарги.
26. Суд зауважує, що рішення від 2 листопада 1999 року та 25 квітня 2002 року залишались невиконаними протягом п'яти років та чотирьох місяців (листопад 2002 року – березень 2005 року) та двох років і дев'яти місяців (червень 2002 року – березень 2005 року), відповідно. Далі Суд зазначає, що вся сума заборгованості за рішеннями суду була доступна заявниці після направлення скарги на комунікацію до Уряду.
27. Суд вважає, що з огляду на затримку у виконанні рішень протягом періодів від двох до п'яти років, державні органи позбавили п. 1 статті 6 Конвенції його сенсу. Суд вирішує, що Уряд не надав жодних виправдань такій затримці (див. рішення у справі „Шмалько проти України” від 20 липня 2004 року, № 60750/00, п. 45).
28. Відповідно у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Б. Скарги заявниці за статтею 1 Протоколу № 1

29. Уряд в своїх зауваження погодився, що сума, присуджена заявниці національними судами, становить власність у сенсі статті 1 Протоколу № 1. Але, не зважаючи на це, Суд зауважив, що положення цієї статті порушено не було, оскільки право заявниці на ці кошти не ставилось під сумнів і вона не була позбавлена свого майна. Уряд зазначив, що затримка у виплаті була спричинена складним економічним станом вугільної промисловості та її реструктуризацією. Таким чином, на думку Уряду затримка у виконанні була виправданою з огляду на суспільний інтерес щодо подолання економічної кризи.
30. Заявниця не надала додаткових до попередньої скарги коментарів.
31. Суд нагадує свою прецедентну практику, відповідно до якої неможливість для заявниці чи заявника отримати виконання рішень на його/її користь становить втручання у його/її право на мирне володіння своїм майном, як передбачено у

першому реченні першої частини статті 1 Протоколу № 1. (див. серед інших рішень у справі „Бурдов проти Росії” , № 59498/00, п. 40 ЄСПЛ 2002-III; рішення у справі „Джасійне проти Литви” від 6 березня 2003 року, № 41510/98, п. 45).

32. Таким чином, Суд вважає, що у цій справі неможливість для заявниці отримати на свою користь виконання рішень протягом такого тривалого часу становить втручання у її право на мирне володіння своїм майном у сенсі частини 1 статті 1 Протоколу № 1.
33. Неспроможністю виконати рішення Світловодського міського суду органи національної влади перешкоджали заявниці отримати всю суму належних їй коштів протягом значного періоду. Уряд не надав переконливих виправдань такому втручання. Суд вважає, що економічні труднощі не можуть виправдати таке порушення. Відповідно, статтю 1 Протоколу № 1 було порушено.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

34. Стаття 41 Конвенції передбачає:

“Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє законодавство відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову сатисфакцію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію”.

A. Шкода

1. Матеріальна шкода

35. Заявниця просила відшкодувати матеріальну шкоду у розмірі належній їй заборгованості за рішеннями суду плюс компенсацію за втрати з огляду на інфляцію. При цьому заявниця не визначила суму.
36. Уряд зазначив, що заборгованість за рішеннями суду була і є доступною для заявниці, і що вона не може вимагати цю суму двічі. Щодо компенсації з огляду на інфляцію, Уряд зазначив, що заявниця могла просити таку компенсацію і на національному рівні.
37. Суд зазначає, що кошти за рішеннями суду є доступними заявниці з квітня 2005 року і, відповідно, відхиляє цю частину скарги. Щодо вимоги заявниці стосовно компенсації втрат, спричинених інфляцією, Суд зазначає, що сума компенсації невизначена та не супроводжена документами, які б могли надати Суду можливість визначити цю суму. Відповідно, Суд також відхиляє цю частину скарги.

2. Моральна шкода

38. Заявниця далі просила відшкодувати моральну шкоду в розмірі 10 000,00 доларів.
39. Уряд зазначив, що ця сума є надто великою та необґрунтованою.
40. Суд вважає, що заявниця зазнала певної моральної шкоди в результаті порушення, компенсацією якої не може бути сама констатація порушення. Але сума, яку просила заявниця, є занадто великою. Об’єктивно оцінюючи ситуацію,

як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд вважає за доцільне присудити заявниці суму 2 600 ЄВРО з огляду на моральну шкоду.

Б. Судові витрати

41. Заявниця не надала будь-яких скарг з цього приводу. Відповідно, Суд нічого не присуджує.

В. Пеня

42. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського Центрального Банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ, СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги заявниці прийнятними.
 2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення п. 1 статті 6 Конвенції;
 3. *Вирішує*, що у цій справі було порушення статті 1 Протоколу № 1;
 4. *Вирішує*, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплати заявниці суму, що складає 2 600 ЄВРО (дві тисячі шістсот ЄВРО), з огляду на її скарги щодо моральної шкоди, плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявниці;
 - (б) валюта платежу має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (в) у випадку невиконання чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заявниці суми, на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського Центрального Банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.
4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 29 листопада 2005 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. Найсміз
Заступник Секретаря Секції

Ж.-П. Коста
Голова Секції